

TTM Puolusmäki Niina(TEM)

14.05.2019
JULKINEN

Asia

Luonnos komission asetukseksi ja tiedonannoksi tiettyjen EU:n valtiontukisääntöjen voimassaolon jatkamisesta vuoden 2022 loppuun saakka

Kokous

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Komissio käynnisti 7.1.2019 EU:n valtiontukisääntöjen arviointimenettelyn. Arviointimenettelyn kohteena ovat pääasiassa ne valtiontukisäännöt, jotka annettiin laajamittaisen valtiontukien modernisoinnin yhteydessä vuonna 2014. Komissio jatkaa niiden valtiontukisääntöjen, joiden voimassaoloaika muutoin päättyisi vuoden 2020 lopussa, voimassaoloaikaa kahdella vuodella 31. joulukuuta 2022 saakka. Komissio käynnisti 15.4.2019 julkisen kuulemisen seuraavien valtiontukisääntöjen voimassaolon jatkamisesta. Kuuleminen koskee vain voimassaolon jatkamista, ei sisältökysymyksiä.

Komission asetusluonnos jatkaisi seuraavien säännösten voimassaoloa 31. joulukuuta 2022 saakka:

- *Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen 18 päivänä joulukuuta 2013 annettu komission asetus (EU) N:o 1407/2013¹ (jäljempänä de minimis-asetus)*
- *tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti 17 päivänä kesäkuuta 2014 annettu komission asetus (EU) N:o 651/2014² (jäljempänä yleinen ryhmäpoikkeusasetus)*

Edellä kuvattujen asetusten voimassaolon jatkamisen lisäksi tarkoituksena on jatkaa myös seuraavia suuntaviivoja ja tiedonantoa vastaavasti vuoden 2022 loppuun saakka:

- *Alueellisia valtiontukia koskevat suuntaviivat vuosille 2014–2020³; asiakirjassa viitataan kansallisiin aluetukikarttoihin*
- *Suuntaviivat valtiontuesta riskirahoitussijoitusten edistämiseksi⁴*
- *Suuntaviivat valtiontuesta ympäristönsuojelulle ja energia-alalle⁵*
- *Suuntaviivat valtiontuesta yritysten pelastamiseen ja rakenneuudistukseen⁶, sekä*
- *Tiedonanto Euroopan yhteistä etua koskevista tärkeistä hankkeista⁷.*

¹ EUVL L 352, 24.12.2013

² EUVL L 187, 26.6.2014.

³ EUVL C 209, 23.7.2013.

⁴ EUVL C 19, 22.1.2014.

⁵ EUVL C 200, 28.6.2014.

⁶ EUVL C 249, 31.7.2014.

⁷ EUVL C 188, 20.6.2014.

Komission järjestää jäsenvaltioille 27.5.2019 neuvoa-antavan valtioneuvoston kokouksen ja multilateraalisen kokouksen sääntelyn ja suuntaviivojen jatkamisesta. Julkinen kuuleminen päättyy 16.5.2019.

Suomen kanta

Valtioneuvosto kannattaa seuraavien valtioneuvoston päätösten voimaantulon jatkamista 31. joulukuuta 2022 saakka:

- Komission asetus Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen (de minimis-asetus)
- Komission asetus tiettyjen tukimuotojen toteutamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti (yleinen ryhmäpoikkeusasetus)
- Alueellisia valtiontukia koskevat suuntaviivat vuosille 2014–2020 (asiakirjassa viitataan kansallisiin aluetukikarttoihin)
- Suuntaviivat valtiontuesta riskirahoitussijoitusten edistämiseksi
- Suuntaviivat valtiontuesta ympäristönsuojelulle ja energia-alalle
- Suuntaviivat valtiontuesta yritysten pelastamiseen ja rakenneuudistukseen, sekä
- Tiedonanto Euroopan yhteistä etua koskevista tärkeistä hankkeista.

Voimassaoloajan jatkamisella mahdollistetaan sääntöjen myöhemmin toteutettava asianmukainen arviointi ja tarkastelu sekä varmistetaan jäsenvaltioille sääntöjen ennakoitavuus ja vakaus.

Valtioneuvosto pitää huolellista arviointimenettelyä ja toimivuustarkastelua tärkeänä ja katsoo tarkoituksenmukaiseksi, että esitettyjen säännösten voimassaoloa jatketaan huolellisen valmistelun toteuttamiseksi. Voimassaolon jatkaminen lisää myös oikeusvarmuutta ja ennakoitavuutta niin yritysten kuin tuen myöntäjien kannalta.

Pääasiallinen sisältö

Euroopan unionin toiminnasta tehty sopimus (jäljempänä *SEUT-sopimus*) kieltää lähtökohtaisesti valtiontuet yritystoiminnalle, koska yritykselle myönnettävä julkinen tuki voi antaa sille muihin, kilpaileviin yrityksiin verrattuna valikoivaa taloudellista etua, joka voi vääristää kilpailua sisämarkkinoilla. Julkiset tuet yritystoiminnalle voivat kuitenkin olla sisämarkkinoille soveltuvia, jos niillä edistetään yleistä taloudellista kehitystä ja SEUT-sopimuksessa määriteltyjä tavoitteita. Euroopan komissiolla on SEUT-sopimuksen mukaan yksinomainen toimivalta arvioida tukitoimenpiteen soveltuvuutta sisämarkkinoille.

Komissio jatkaa niiden valtioneuvoston päätösten, joiden voimassaoloaika muutoin päättyisi vuoden 2020 lopussa, voimassaoloaikaa kahdella vuodella 31. joulukuuta 2022 saakka. Voimassaolon jatkaminen koskee de minimis-asetusta, yleistä ryhmäpoikkeusasetusta sekä suuntaviivoja valtiontuesta riskirahoitussijoitusten edistämistä, ympäristönsuojelulle ja energia-alalle, yritysten pelastamiseen ja rakenneuudistukseen sekä koskien alueellisia valtiontukia. Lisäksi voimassaolon jatkaminen koskee tiedonantoa Euroopan yhteistä etua koskevista tärkeistä hankkeista. Voimassaolon jatkaminen mahdollistaa komission suorittaman arviointimenettelyn ja toimivuustarkastusten tekemisen päätöksenteon tueksi koskien jatketaanko sääntöjen voimassaoloaikaa vai ajantasaistetaanko ne.

Suomen kansalliset yritystukiohjelmat perustuvat suurelta osin edellä mainittuun EU-sääntelyyn. Suomen kannalta komission esitys tarkoittaakin käytännössä, että

yritystukiohjelmiin ei tarvitse tehdä EU-säätelystä lähtöisin olevia muutoksia ennen vuotta 2023.

Valtioneuvoston kannassa on kyse ylläkuvattujen valtiontukisääntöjen voimassaolon jatkamisesta. Kyse on vain voimassaolon jatkamisesta. Sisältökysymyksistä arvioidaan komission arviointimenettelyssä ja toimivuustarkastelussa myöhemmin.

Aluetukien myöntäminen EU-maissa perustuu alueellisten valtiontuen suuntaviivoihin nojalla hyväksytyihin aluetukikarttoihin. Tiedonantoluonnoksen mukaan jäsenvaltioilla on mahdollisuus jatkaa voimassaolevien aluetukikarttojen voimassaoloa vuoden 2022 loppuun asti tekemällä komissiolle valtiontuki-ilmoitus SEUT 108 artiklan 3 kohdan mukaisesti. Tämän jälkeen jäsenvaltiot voivat jatkaa aluetukikarttoihin perustuvia valtiontukiohjelmia. Samassa yhteydessä jäsenvaltiot voivat valtiontukien ilmoitusmenettelyssä muuttaa aluetukikelpoisia alueidensa jakaumaa aluetuen suuntaviivojen mukaisilla ns. c-tukialueilla (SEUT 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaiset alueet) edellyttäen, että tehdyt muutokset eivät muodosta yli 50:tä prosenttia jäsenvaltion aluetukikelpoisten alueiden väestökattavuudesta.

Suomen aluetukikartta on hyväksytty komissiossa vuonna 2014 (KOM päätös SA.38359 – Suomi- Aluetukikartta 2014–2020). Aluetukikarttaa on myöhemmin täydennetty uusilla alueilla ottamalla käyttöön koko suuntaviivojen mahdollistama väestökattavuus. Lisäksi tukialueita muutettiin vuonna 2016 tehdyn välitarkastelun perusteella. Suomen aluetukikelpoiset alueet ovat EU-oikeuden näkökulmasta ns. c-alueita. Suomessa alueellisia valtiontukia myöntävät esimerkiksi ELY-keskukset. Suomen aluetukikelpoisia alueita kaudella 2014–2020 ovat Itä- ja Pohjois-Suomi (harvan asutuksen perusteella ennalta määritellyt c-alueet) sekä Salon seutukunta, Saarijärvi-Viitasaaren seutukunta ja Konneveden kaupunki (ennalta määrittelemättömät c-alueet).

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaan valtiontukien sääntely kuuluu komission toimivaltaan. Komission voi antaa 108 artiklan 4 kohdan nojalla valtiontukimuotoja koskevia asetuksia. Sen lisäksi komissiolla on yksinoikeus Euroopan unionin tuomioistuimen valvonnan alla antaa yksityiskohtaisia sääntöjä koskien tukien hyväksyttävyyttä 107 artiklan 2 ja 3 kohtien nojalla. Jäsenvaltioita kuullaan asiantuntijan roolissa.

Käsittely Euroopan parlamentissa

EU:n valtiontukisääntely kuuluu komission yksinomaiseen toimivaltaan. Euroopan parlamentilla ei ole muodollista toimivaltaa asiassa.

Kansallinen valmistelu

Kilpailu-, valtiontuki- ja hankintajaoston (EU-12) kirjallinen menettely julkisen kuulemisen osalta 18.4–3.5.2019 ja sitä koskevan E-kirjeluonnoksen osalta 14–16.5.2019.

Eduskuntakäsittely

-

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Ehdotus ei edellytä muutoksia kansalliseen lainsäädäntöön.

Taloudelliset vaikutukset

EU:n valtiontukisääntely asettaa puitteet valtiontukien myöntämiselle kansallisesti. Suuntaviivaluonnoksella ei vaikuteta tukimäärärahoihin, ainoastaan laajennetaan nykyisen sääntelyn kesto vuoden 2022 loppuun saakka. Ehdotuksella ei siten ole budjettivaikutuksia

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

Luonnokset komission asetukseksi ja tiedonannoksi:

http://ec.europa.eu/competition/consultations/2019_gber_deminimis/index_en.html

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Niina Puolusmäki, työ- ja elinkeinoministeriö, niina.puolusmaki@tem.fi, 029 50 47102

EUTORI-tunnus

EU/2019/0247

Liitteet**Viite**

Asiasanat Hoitaa	jaosto kilpailu, valtiontuki ja hankinta (EU 12), valtiontuki TEM
Tiedoksi	ALR, EUE, LVM, MMM, OKM, OM, PLM, RUOKA, SM, STM, UM, VM, VNK, VTV, YM
